

Бірючок

11' 2000
ЛИСТОПАД

Всеукраїнський
дитячий журнал

Індекс 74022



ЯК?

НАВТЩО?

СЖІЛЪЖИ?

СІБЖОЧ
ІМРОЖ

2

ІЗД
ІОШЖ

“Яке дерево
найкраще очищає
повітря?”
Владлена МИРОНОВА,
м. Харків”.

У ЛІСІ — ЯК В ОПЕРАЦІЙНІЙ, АБО ПРО ДЕРЕВА-“ПИЛОСОСИ”



Уже давно помічено, що люди, котрі живуть у лісових районах, менше хворіють. Чому? Деревя, поглинаючи вуглекислий газ, виділяють у повітря кисень. Але, окрім цього, багато з них виділяють ще й фітонциди — речовини, що знищують мікроби. Наприклад, за медичними нормами в операційній, де відбуваються хірургічні операції, кількість бактерій не повинна перевищувати 500 штук у кубічному метрі повітря. Повітря у березовому лісі відповідає цим вимогам, а в сосновому лісі мікробів у кілька разів менше. Хвойні дерева найкраще “розправляються” з мікробами. Гектар хвойного лісу протягом літа виділяє 5 кілограмів таких захисних речовин — цього вистачить, щоб знищити більшість бактерій і грибків у повітрі невеликого міста — наприклад, Конотопа чи Обухова.

Легко дихається у дубовому лісі — дуби виділяють багато кисню. А в'яз називають прекрасним “пилососом”, бо гарно очищає повітря від пилу й сажі. Листя тополі поглинає, фільтрує і очищає загазоване міське повітря. Японські дослідники, шукаючи рослини, які б могли протистояти забрудненню повітря, з 80 видів рослин кращими фільтрами визнали тополь, соняшник і рис. На поживавлених магістралях, уздовж яких росли тополі і простягалися соняшникові поля,

повітря залишалося чистим. Ідеальним очищувачем міського повітря є каштан. Листя одного десятиметрового дерева нейтралізує вихлопні гази автомобілів у 100 кубічних метрах забрудненого повітря!

Одні рослини виділяють більше кисню, другі — фітонцидів, треті — допомагають цим рослинам краще рости. А всі разом — дерева, кущі, квіти, трави — підтримують природну рівновагу і не дають мікробам заповонити нашу планету. Зламана гілка, вирубане дерево і навіть зірвана квітка можуть порушити цю, таку необхідну нам усім, рівновагу.

КОВЗАКИ, ЯКИМ ЖЕ ПОПРІТБЕЖ ЛІД

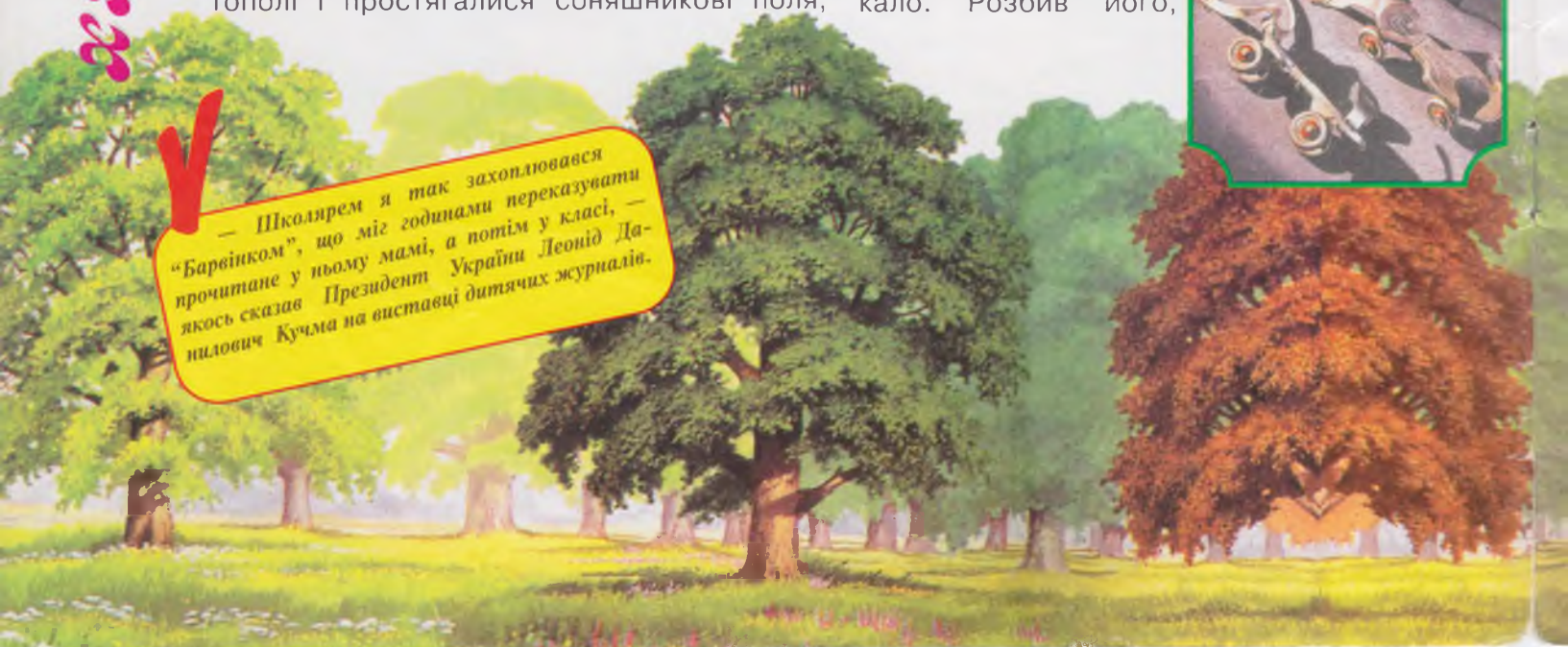
“Хто і коли
винайшов ролики?”
Танна
КРИСАНОВА,
Хмельницька обл.”

Ролики — це ті ж самі ковзани, але їм не потрібен лід, бо мають коліщатка. І з'явилися вони не кілька десятиліть, а двісті років тому. Ще на початку XVIII століття датчанин Ганс Бринкнер приладнав до своїх черевиків невеликі дерев'яні котушки. Проте ті “земляні ковзани” були такими недосконалыми, що про них забули.

Згодом ролики винайшов бельгійський фабрикант Жозеф Мерлін — він прилаштував до льодових ковзанів по два залізних колеса. Продемонструвати свій винахід його запросили на костюмований бал при англійському королівському дворі. Він, граційно ковзаючи, в'їхав до зали і ще й грав на скрипці. Публіка була у захваті. Підбадьорений оплесками, Мерлін почав кружляти швидше, швидше — і врізався у дороге дзеркало. Розбив його,



— Школярем я так захоплювався “Барвінком”, що міг годинами переказувати прочитане у ньому мамі, а потім у класі, — якось сказав Президент України Леонід Данилович Кучма на виставці дитячих журналів.



скрипку й сам добряче поранився. Тоді ж він і зрозумів головне правило катання на роликах: треба уміти контролювати швидкість і вчасно гальмувати.

Ролики так сподобалися, що невдовзі на них стали спортсмени і балетні артисти, продавці газет і листоноші.

А в паризькому театрі "Гранд-опера" у 1849 році у виставі "Пророк" на сцені співаки й артисти балету ковзали на роликах. Опера мала неабиякий успіх. Щоправда, подекували, що глядачі ходять до театру не насолоджуватися співом, а подивитися на роликів видоцище. Траплялися і кумедні випадки. Якийсь один артист не зумів зупинитися і

"в'їхав" до оркестрової ями, а іншого невдачу довелось навіть витягати з барабана.

Сьогодні ролери мчать швидше вітру, а все одно прагнуть їхати ще швидше. І винаходять моторизовані ковзани і навіть ролики з вентилятором.

Катання на роликах

корисне для здоров'я. Воно тренує

всі групи м'язів, дихальну й серцево-судинну системи, виробляє точність рухів, розумну обережність, спостережливість, спритність. Отож, якщо батьки вже передплатили вам "Барвінок" на наступний рік, можете прочитати їм цей матеріал уголос.



"Цікаво, якою буде військова форма через 20 років?"
Сергій КИРИЛЕНКО,
Полтавська обл."

І ЛЕВ,
І ЯЩІРКА,
І МІРАЖ —
ТО ВСЕ СОЛДАТ

Якщо відповісти одним словом на це запитання, то — цікавою. Бо вже зовсім скоро військові носитимуть не звичну для нас форму, а особливий, спеціально створений одяг. Він буде обплутаний порожнистими волокнами, у яких пульсуватиме світло. За допомогою крихітного комп'ютера (без нього солдат у XXI столітті — все одно, що козак без шаблі) те світло може набувати, створювати будь-який колір. Приміром, потрапив солдат у ворожу засідку в савані — сховатися ніде, утекти немає як. Єдино можливий порятунок — замаскуватися. Та солдатові про це думати не треба. Сканер його комп'ютера миттєво визначить колір місця, де перебуває воїн, і процесор негайно "підфарбує" його одяг у колір савани — жовтуватого-лев'ячий. А у лісі солдат "позеленіє" і стане схожим на ящірку.

Зрозуміло, що воїн нового століття буде обвішаний не автоматами й гранатами, а легкими і дуже розумними приладами. Серед них — і голограмний передавач. У разі небезпеки досить натиснути кнопку — і зовсім в іншому місці з'явиться зображення солдата. Хай ворог і стріляє у цей міраж. А справжній солдат у цей час у безпечному місці готуватиметься до хімічної атаки — наповнить порожнисті волокна на костюмі вуглецем, який усмоктуватиме шкідливі хімічні чи біологічні речовини, якщо супротивник використає заборонену зброю.

Якщо все ж солдата буде поранено, то з тканини одягу почне виділятися речовина, яка зупинить кровотечу.

Солдат нового століття не стрілятиме з рушниці, а за допомогою розумних приладів уникатиме нападу, захищатиметься.

Та хай краще не буде війни, а подібні "дива" допомагатимуть людям жити у гармонії з іншими людьми і з природою.



Художник
Д. ГАПЧИНСЬКИЙ

КАЛЕНДАРЬ НАГАДАЇЦЬ

Привіт, барвінчата! Ось вже і грудень, останній місяць року, квапиться до нас у гості. Мабуть, і йому кортить дізнатися, яким же буде нове, третє тисячоліття. А до його початку залишилося трохи більше місяця. І дні ці збігають швидко-швидко — наче мчати-муть на санчатах по снігу чи на ковзанах по льоду. Грудень дарує нам свята: **4 — Введення (третя Пречиста), 7 — Катерини (після цього починаються люті морози), 13 — Андрія (напередодні кусають калити), 14 — Наума (Наум наставляє на ум, він покровитель розуму, знань, добродітства), 17 — Варвари (Варвара кусок ночі увірвала, а дня приточила), 18 — Сави, 19 — Миколи.** Святий Миколай знає, кому з дітей гостинця під подушку покласти, а кому — різку за те, що бешкетував і неслухняним був. Тож не гнівіть "діда Миколая, який про все знає". Ну і, звісно, найулюбленіше ваше свято — **Новий рік.** Може, попрохаєте Діда Мороза (але так, щоб і мама з татом почули) покласти вам під ялинку передплатну квитанцію на "Барвінок" на 2001 рік? Щоб ми разом увійшли в майбутнє, разом пізнавали його і вчилися жити у ньому.



**НЕЙМОВІРНА ГРА + ЛОТО = ГОРА ПРИЗІВ!
ТИ, БАРВІНЧАТКО, ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИВ
"БАРВІНОК" НА 2001 РІК?**

Якщо так, то уважно ще раз прочитай умови неймовірної гри-лотереї (№ 9) та Барвінкового лото (№ 10) і негайно надсилай до редакції передплатну квитанцію і картку лото — на тебе чекають казкові призи.

У цьому номері ти знайдеш ще одну картку Барвінкового лото (див. стор. 20). Запропонуй її своєму другу — хай і він зіграє. Але попередь, що він має спочатку передплатити "Барвінок" на наступний рік, а вже потім разом із передплатною квитанцією надіслати і картку для участі в розіграві.

Якщо ж ти, барвінчатко, ще не передплатив "Барвінок" на 2001 рік, то теж уважно прочитай умови гри-лотереї і лото (№№ 9, 10) і спробуй умовити маму, тата, бабусю, дідуся не залишати тебе без улюбленого і дуже корисного для шкільного навчання журналу. Якщо поквапишся, ти ще встигнеш передплатити "Барвінок" і стати учасником

моєї лотереї і лото. Я дуже цього хочу. А ти?

"Барвінок" — це дитинство мільйонів людей. Тому його вважають всенародним журналом, який єднає малих українців з усього світу.

Твій друг БАРВІНОК

ЦІЛКОМ ТАЄМНО
Це секретних матеріалів "Барвінка"



Тільки у нашому журналі, тільки для наших читачів ми продовжуємо друкувати спецдонесення агента Кварка

Кварк не любив осені. Не через погоду. Навпаки, під шурхіт осіннього дощика суперагент розробив багато блискучих за задумом операцій. Та чомусь виходило так, що саме на осінь на долю Кварка випадало разом із опадами найбільше неприємностей. Учора вранці він помітив, що за ним стежать. Стежать відверто, непрофесійно. Але цілком можливо, що цей непрофесіоналізм був навмисним. Тож Кварк не зволівав, а раптово прискорив ходу і побіг на двох ошелешених хлопчаків, нишпорок-нездах. Вони так і не зрушили з місця і не помітили, як до рукава куртки одного з них суперагент прикріпив крихітне зернятко мікрофона. Та вже за хвилину Кварк ледь не розбив приймач. Виявляється, що нишпирки — звичайнісінькі футбольні фани, які переплутали його із якоюсь футбольною зіркою. В підсумку — назавжди втрачений мікрофон...

Кварк зітхнув і почав дивитися на знайоме вже до дрібниць шкільне подвір'я. До кінця уроків залишалося ще кілька хвилин, і навколо панувала тиша. Кварк націлив об'єктив камери на вхідні двері школи. Це була його остання оперативна розробка під назвою "Подряпина". Та її можна було б назвати і "гуля" чи "Синець". Бо саме цим "прикрасам" місцевих школярів з першого вересня приділяв найбільше уваги. Він ретельно вів облік цих "коштовностей" і вже добре знав "родовища", з яких школярики "добували" і синці, і гулі, і подряпини. Знав підступну вдачу іржавого цвяха у дірці паркану. Мав навіть цілу колекцію клаптиків одягу, які

СТЕЖИ ПРИГ



© "Барвінок", 2000

цвях залишав собі на спогад. Був ще старий каштан, розрита траншея, незачинений підвал, шматок арматури, що невідомо як проріс із бетонової доріжки біля воріт. У реєстрі Кварка таких "гарячих точок" було чимало, але його найбільше хвилювали вхідні двері. Їх стійкість і міцність. Важко було зрозуміти, як упродовж багатьох років вони витримували щоденні штурми галасливої і відчайдушною юрби. Падали нападники, а двері стояли.

Кварк уже надсилав до Школярії інструкцію про те, що натопи у шкільних дверях — то велика небезпека. Але знову й знову рахував синці, а позавчора навіть трапився струс мозку у першокласника. Згадавши його обличчя, Кварк не витримав і виліз зі своєї засекреченої схованки. І попрямував до шкільних дверей. Дістав клей, намастив ним двері і приклеїв свою інструкцію:

ІНСТРУКЦІЯ

"Натопи — не місце для розсудливої, врівноваженої людини. Краще зачекайте кілька хвилин, а потім з відчуттям власної гідності пройдіть крізь двері."

Якщо ж опинитесь всередині потоку — не пручайтесь, прямуйте разом із натопом."

Якщо впадете — не панікуйте. Прикрийте голову руками, переверніться набік, підтягніть коліна до живота і по можливості намагайтеся відповзти убік."



Художник С. ШПАК

Суперагент знав, що за своє розсекречення матиме догану від шефа. Але він уже не міг дивитися, як мешканці Школярії стрімголов летять назустріч синцям і гулям...

Барвінчата, шановні мами і тата! Суперагент Кварк закликає і вас уважно дослідити підвір'я ваших шкіл. Пошукайте схованки, де причаїлася небезпека. Кращі розповіді за таке ваше "полювання" буде відзначено спеціальними сімейними призами.

З "БАРВІНКОМ" ЗА БУДЬ-ЯКОЇ ПОГОДИ ТОБІ, БАРВІНЧАТКО, БУДЕ СОНЯЧНО, ЗАТИШНО, ЦІКАВО.



Читай у "Барвінку" в наступному році — не прогав свій шанс стати першим ерудитом у класі:

Захоплюючий проект "Світ для тебе"

Найкращі твори українських і зарубіжних письменників "Ми любимо читати!"

"Товариство відважних боягузів"

Зоопарк фантастичних звірів

Цікавинки про все на світі

Пошук скарбів рідної мови, азбука моральності, мовні ігри

Подорожі з балакучим котом Бегемотом

"Барвінкова аптека"

Відповіді на всі твої "Хто? Де? Коли? Чому? Як? Навіщо? Скільки?"

Історія відкриттів "Усе почалося з колеса"

"Ласунчик" — кулінарний конкурс із призами для мам і бабусь

Інтелектуальні ігри дядечка Запитальника

Конкурси, лотереї, у яких можна виграти те, про що мрієш

Тести, новинки моди

Всесвітні перегони на жирафах

Зустрічі з естрадними зірками

Мудрагельська толока з неперевершеним королем Мудрилом Першим і Останнім

5

ДІД ТЕРПЕЦЬ



Тим часом лікарлик Хахантон Хахандрійович Усміхалаті сидів у безвихідній чорній ямі Копець і сподівався на диво. “Недарма ж наша країна називається Пригодивія, — думав він. — Недарма їй Сергійко дав таку назву. Мусить статися якесь диво. Неодмінно мусить!”

І от несподівано виник у те-

вас багато чув, але ніколи вас не бачив. Ви ж допомагаєте лікувати хворих!.. Без терпіння і надії хвороби не подолаєш. А як ви сюди пройшли? Це ж безвихідна яма Копець, межа життя, буття кінець!

— А для мене меж немає, я усюди проникаю, — мовив Дід Терпець.

— Ой, дідусю! — стрепенувся лікарлик. — Треба негайно подивитися, що там робиться у мене в лікарні. Боюсь, щоб Крокодил Алік лиха не накоїв. Чи не могли б ви...

— Гарна ти людина, лікарлику! Не про себе спершу дбаєш, а про інших. Але... Я ж химерний, я ж примарний... Можу тільки говорити, а не діяти, робити...

— Та хоч гляньте, хоч дізнайтесь.

— Я-то дізнаюсь, але все одно для дій тебе рятувати треба. Тільки ти зможеш упоратися з Крокодилом, а головне, з Паном Болячкою.



мряві примарний кремезний дідусь із каганцем у руці.

— А ви хто такий будете? Здрастуйте! — привітався чемненько лікарлик.

— Я — чарівний Дід Терпець, а це — Надії Каганець.

— О! — радісно вигукнув Хахантон Хахандрійович. — Я про



— Та як же мені вибратися з ями, коли вона безвихідна?

— Сам вибратися ти, звичайно, не зможеш. А допомо-

же тобі тільки птах, якого ти вилікуєш. Так записано у Чарівній Книзі Майбуття, яку я весь час читаю. Мабуть, орел чи гриф, дужий птах, що зможе винести тебе з ями.

— Але як же я його вилікую, коли сиджу в ямі?!

— У тебе в лікарні є ліки, що лікують хворих птахів?



Всеволод НЕСТАЙКО

— Авжеж, є! У підвалі на третій полиці стоїть чудодійна мазь “Ортодил” — для кінцівок і для крил.

— Добре. Віднайду якогось хворого орла чи грифа, підкажу йому, де стоять ліки, і вийде, наче ти його й вилікуєш... Каганець тобі лишая — каганців багато маю.

І Дід Терпець, залишивши лікарлику Каганець Надії, зник.



Багато письменників, чий твори вивчають у школі, свої перші вірші, оповідання надрукували саме у “Барвінку”. Потім вони стали знаменитими.

ТАЄМНОВИНА ДЕВ'ЯТА

У ПІДВАЛІ

А в лікарняному підвалі па-
нували сум і відчай.

— Ой! Нога! Нога! — вигуку-
вав котик Тигриша.

— Ой! Крило! Крило! — ви-
гукував горобець Жора.

А Бегемот Мотя каювся-ка-
рався:

ЧАРІВНИЙ ОРТОДИЛ

ПОВІСТЬ-
КАЗКА*

— Ой, не плачте! Ой, не плачте!
Ой, пробачте! Ой, пробачте!

*Мусите мене простити,
Що не можу захистити
Вас від злого хижака
Крокодила Аліка!*

Аж тут двері нагорі розчи-
нилися, і з'явився Крокодил
Алік:



— *Що ви тут співаєте —
Хворих всіх лякаєте?!
Зараз я вас повбиваю,
Бо терпіння вже не маю!*

— Як когось із нас ти вб'єш,
то і сам одразу вмреш! —
спокійно мовив Мотя.

— Чого це?

— Бо заразних, інфікованих

убивати не можна.
Буде забруднення
навколишнього сере-
довища. Спершу тре-
ба їх вилікувати.

— Убивати, кажеш,
не можна? Ну, а палити
ж напевне можна, бо во-
гонь дезінфікує. Замовкніть, а
то разом з лікарнею спалю! —
І Крокодил замкнув за собою
двері.

— Що ж бідненьким нам ро-
бити?! — розгублено пере-
зирнулися Жора і Тигриша.

— Лиш чекати і терпіти! —
сказав Мотя.

І тут раптом з'явився у тем-
ному кутку підвалу Дід Тер-
пець із Каганцем Надії в ру-
ках. Усміхнувся і мовив:

— Розумні чую я слова. Ти,
Мотю, — мудра голова! О! Ба-
чу, є тут горобець!

— А це ж чарівний Дід
Терпець! — радісно вигук-
нув Мотя. — Його я добре
знаю і дуже поважаю.
Мені колись він допоміг, і
врятуватися я зміг, бо ви-
явив терпіння з його
благословіння.

— Пам'ятаю, як
з болота витяга-
ли Бегемота...

А тепер от

треба витягати і вас звідси, і
Хахантона Хахандрійовича з
безвихідної ями Копець. У
Чарівній Книзі Майбуття ска-
зано, що лікарлика врятує з
ями птах, якого він, лікарлик,



вилікує.

Мабуть, ду-
жий птах, орел
або гриф, що змо-
же винести його з ями.

Про ліки лікарлик мені
сказав. А от птаха німечного,
орла чи грифа, я шукав-шу-
кав, але не знайшов. Єдиний
німечний птах на острові — це
ти, Жоро.

— Але ж я не орел, а горо-
бець! — зітхнув Жора.

— Ти ж був орлом, як грали-
ся! — вигукнув Тигриша.

— Вилікувати тебе все одно
треба, а там буде видно, —
сказав Дід Терпець. — Оно на
третьій полиці мазь "Ортодил"
— для кінцівок і для крил.

Бегемот Мотя негайно зняв
з полиці мазь, намастив
спершу крило горобцеві, а
тоді ногу котику (сказано ж —
для кінцівок!).

Горобець одразу стрепе-
нувся і злетів аж під стелю.

І котик Тигриша затанцю-
вав:

— І я вже не кульгаю —
здорові ноги маю!

— А тепер думайте, як
врятувати лікарлика! — ска-

7



Художник
О. МАМАЄВА

ТАЄМНОВИНИ У ПРИГОДИВІ



зав Дід Терпець.

І поки вони думають, давайте подивимося, що ж відбувається у кабінеті, нагорі. Раптом вхідні двері розчинилися, і до кабінету за-
йшов...

ТАЄМНОВИНА ДЕСЯТА

ЗНОВУ ПАН БОЛЯЧКА

До кабінету зайшов, весело пританцьовуючи і співаючи, Пан Болячка:

*— Тепер не він, а я сміюся!
Тепер його я не боюся!
Хвороб не лікуватиме,
Мені не заважатиме.*

Доспівавши, Пан Болячка спитав у Крокодила:

— А у тебе як справи? Як на смак перші мої пацієнти?

— Який там смак? Отруїти

мене хотіли!

— Що ти верзеш?!

— У них же мікроби страшної хвороби!

— Хто тобі сказав?

— Бегемот Мотя, якого ви теж, мабуть, прислали, щоб посміятися з мене.

— Який ще Бегемот?! Не присилав я ніякого Бегемота! Що в нього боліло?

— На горло скаржився. Захрип, каже.

— Це не моя робота! Це він просто захрип, співав, мабуть, дуже голосно. І він тобі сказав, що горобець і котик отруйні, заразні? І ти повірив? Де вони зараз?

— У підвалі замкнув.

— Там же ліки!

— Всі знають, що без рецепта ліки приймати не можна, бо отруїшся.

— Треба перевірити, що там робиться.

І в цю мить у підвалі почувся страшний грукіт. Від могутніх ударів двері розчахнулися, і з підвалу вискочив Бегемот Мотя, кинувся до вхідних дверей і одним ударом розчинив їх. Та не вибіг, а спинився. І в цей час з підвалу випурхнув горобець Жора і зник. А слідом вискочив котик Тигриша і теж втік. Це сталося так швидко, що ні Кроко-

дил Алік, ні Пан Болячка не встигли й оком зморгнути. Бегемот Мотя показав їм "носа" і вже теж збирався втекти, аж тут Пан Болячка отямився і вигукнув:

— Замри!

Бегемот на мить завмер з піднятою ногою, а тоді як підкошений упав на підлогу.

— Ні, голубчику, не втечеш! — сказав Пан Болячка. — Кажу, як це сталося, що без лікарлика котик і горобчик вилікувалися? Хто дав їм потрібні ліки, хто знав, де вони стоять? Катувати тебе будемо, поки правди не добудемо!.. Починай, Крокодиле!

— З задоволенням! — вигукнув Крокодил Алік і...

Та на цю страшну картину, любі мої читачі, ні сам я не дивитимусь, ні вам не дозволю. Останнє, що ми з вами почули, це мужній вигук Бегемота Моті:

— Хоч як катуйте, не скажу і таємницю збережу!

(Далі буде)



Леся МОВЧУН

ДІЗНАЙСЯ ПРО СВОЮ МАЙБУТНЮ ПРОФЕСІЮ

Жартівливий тест
із серйозними
мовними завданнями

Ким би ти, барвінчатко, не став у майбутньому, а маєш знати, як пишеться “хоч-не-хоч” і “хоч де”. Бо граматичні помилки однаково можуть зашкодити і водію тролейбуса, і артисту. А хочеш зазирнути у майбутнє і дізнатися, яка професія тобі “світить”, — перевір свої знання рідної мови цим тестом. З трьох варіантів вибери ту відповідь, яка є, на твою думку, правильною. А зати́м порахуй набрані очки.

1. Зубна щітка, гребінець, носовичок — це . . . речі.
а) особові — **0**, б) особисті — **2**, в) особливі — **10**.
2. У тебе цілий торт! Друзям ти віддаси більшу
а) половину — **0**, б) частину — **2**, в) третину — **10**.
3. Що спільного між котом, зеброю і матрацом? Усі вони
а) полосаті — **0**, б) смугасті — **2**, в) дугасті — **10**.
4. На небо найзручніше дивитися, лежачи в траві
а) долілиць — **0**, б) горілиць — **2**, в) голіруч — **10**.
5. У лісі ти зустрів колобка. “Не їж мене, — попросив він. — Я тобі стану . . .”
а) у нагоді — **0**, б) у пригоді — **2**, в) вряди-годи — **10**.
6. Коли відповідаєш біля дошки, негарно жувати
а) жувачку — **0**, б) жуйку — **2**, в) буржуйку — **10**.
7. Твоєму дідусеві сьогодні 70 років. Він —
а) ювелір — **0**, б) ювіляр — **2**, в) юніор — **10**.
8. Із крана не тече вода. Ти візьмеш відро й підеш
а) за водою — **0**, б) по воду — **2**, в) на природу — **10**.
9. Свіжі овочі й фрукти дуже
а) корисливі — **0**, б) корисні — **2**, в) кориснолюбні — **10**.
10. Під час дискотеки відключили електрострум. Допомогти вам зможе тільки
а) монітор — **0**, б) монтер — **2**, в) молотар — **10**.



100 очків	І щастить же комусь! Слава письменника-фантаста тобі забезпечена.
50—98 очків	Якщо в тебе гарна пам'ять, станеш актором, диктором або співаком. Але ніколи не вставляй власних реплік.
22—48 очків	Якщо дружиш із математикою, то станеш банкіром. Проте зваж на те, що банкіри не лише гроші рахують, а й іноді розмовляють. Що ж, принаймні грошей на репетитора з мови у тебе вистачить.
20 очків	Важко визначити, ким ти будеш... Адже ти гарно знаєш мову (всі відповіді правильні) і можеш обрати будь-яку професію!
0—18 очків	Щоб узагалі стати ким-небудь, ти повинен: а) не прогулювати уроків, б) читати журнал “Барвінок”, в) посміятися разом з друзями зі своїх помилок і більше ніколи їх не робити.

V

Майже всі відомі ліній мови України — міністри, депутати, очічні, бізнесмени, артисти й спортсмени — казали були барвінчатками. Саме з “Барвінком” вони вчилися давати гурфолові й тому дискували великого успіху в житті.

**ВІДПОВІДІ
НА ЗАВДАННЯ,
вміщені у № 10
Людина. Мозок. Голова.**



ЛІКОТЬ + ВЕЛИКИЙ ПАЛЕЦЬ = ЖТС

Не дивуйтеся такому незвичайному прикладу. До того як винайти цифри, люди для лічби використовували пальці. Але так було не всюди. Аборигени одного з островів Мікронезії для цього користувалися своїм тілом. Мізинець у них означав 1, безіменний палець — 2, середній — 3, вказівний — 4, великий — 5, кисть руки — 6, лікоть — 7, плече — 8, вухо — 9, праве око — 10, ліве — 11, ніс — 12, рот — 13... Цікаво, а скільки буде, якщо від рота відняти вухо?

МИЙТЕ І ЧИСТИТЬ ЛИМОНИ

Яблука й груші перед тим, як з'їсти, ми мисмо. А банани й апельсини просто чистимо. І робимо неправильно, бо заморські фрукти треба теж дуже ретельно мити. Щоб вони не псувалися, їх вкривають спеціальними речовинами (до складу яких входять сполуки сірки, ртуті, карбамінової кислоти) або воскоподібною захисною плівкою. Тому навіть лимони треба мити й чистити. До речі, в європейських зоопарках мавпам дають чищені апельсини.

МАМИ ШИЖТЬ ЛЯЛКИ!

В Індії є давній гарний звичай. У дні свят тут влаштовують удома виставки саморобних ляльок. А напередодні в магазинах розкупуються барвисті клапти, бісер, намисто, крихітні браслети й обручки. Мистецтво шиття ляльок передається від мам донькам. Такими ляльками не граються, а прикрашають домівки. Як правило, ляльки одягнені в костюми різних індійських народностей.

ТРЕЧКА ЛЮБИТЬ...

А що любить гречка, знає кожен, — масло. Тоді така смачна каша виходить, що сама себе хвалить. Але є така гречка, називається вона сахалінською, яка "полюбить" важкі метали. Варто посіяти її на забрудненій ними території, то вона "поглинає" й "поглинає" їх, аж доки ґрунт не стає чистим. Сахалінська гречка протягом року з кожного гектара землі може вилучити 1,3 кілограма кадмію, 24 кілограми свинцю, 322 кілограми цинку. А коли нею засіяли забруднений миш'яком військовий полігон, то всього через два роки отруйних речовин у ґрунті вже не було.

Є й інші рослини, які вбирають у себе із ґрунту важкі метали. Індійська гірчиця поглинає свинець і хром, альпійський талабан — цинк та кадмій.

ХОЧЕШ — ВІР, А НІ — ТО ПЕРЕВІР...

- * Краплині морської води знадобиться 5000 років, щоб пропливти через усі океани.
- * Близько 200 жителів Латвії розмовляють ливською мовою.
- * Підсмажені кісточка калини — чудовий заміник кави.
- * Серед коралових рибок є незвичайні: риба-метелик, риба-папуга, риба-ластівка, риба-клоун і навіть морський ангел.
- * Голодний вовк може з'їсти до 10 кілограмів м'яса.
- * З десяти синиць до весни доживає одна-дві, решта гине від голоду.
- * По краях Тихого океану відбуваються моретруси.

Дослідження показали, що барвнича у класі, по-варистій вирізняються серед ровесників тим, що мають більше різної інформації, кмітливіші і частіше сідерами. Такі учні напелегливіші і швидше за інших досягають успіху.

70

СТРЕМЕНОНЬКО, СТРЕМІНЦЕ

Відагайте загадку: "Лізу-лізу по залізу й на ремені всяду". Що воно таке? Можливо, знайти відповідь вам, барвінчата, і не просто. А ось ваші тата й дідуся знають: сісти на осідланого коня. Тепер і ви запам'ятайте, навіть якщо вам ніколи в житті не доведеться їздити верхи. І ось чому. Найвидатніші вчені з усього світу внесли до десятка найважливіших відкриттів минулих тисячоліть і стремено. Та ще й стверджують, що без стремена усі сучасні історики були б... безробітними. Бо не було б їм що вивчати. Якби людина не приручила коня, не навчилася на ньому їздити й перевозити вантажі, то не виникли б великі міста, не велися б війни... Тобто і Лондон, і Париж завдячують своїм виникненням цій маленькій металевій дужці, яка підвішується до сідла шкіряним ремнем і допомагає вершнику сісти на коня. Не забули:



"Лізу-лізу по залізу..."?

А в Центральну Європу вершники на осідланих конях приїхали з території сучасної України. Сталося це дуже давно, понад 5 тисяч років тому.

Та ще давніше (50 мільйонів років тому) коні жили в диких лісах і були завбільшки як коти. Кінь, що вже нагадував сучасного, був розміром як поні. Тисячі років люди полювали на коней заради м'яса і шкіри. А потім навчилися запрягати їх, їздити на них і перевозити вантажі. Це було зручно: і далі можна було поїхати, і швидше. Вважається, що першими це зробили люди, які жили тоді на території сучасної України. А вже звідси вершники на осідланих конях з'явилися в Центральній Європі, змушуючи втікати своїх піших ворогів.

Відтоді кінь став головним засобом пересування всюди, де жили люди. І впродовж багатьох віків віз він людину і "привіз" аж до сучасних залізних коней — автомобілів, тракторів. Та ці дивовижні машини не з'явилися б, якби свого часу люди не винайшли стремено. Стременонько. Стремінце.

А дикі коні майже всі вимерли. Дехто вважає дикими кіньми мустангів у Північній Америці. Але насправді це здичавілі нащадки домашніх коней. Сьогодні є лише один вид диких коней — коні Пржевальського. У них є близькі родичі — зебри.

Якщо вам доведеться бацити осідланого коня — придивіться до стремена і згадайте, скільки років воно уже служить людям.



Металева дужка, яку називають стременою, була винайдена в Україні.

Вважається, що першими це зробили люди, які жили тоді на території сучасної України.

ПОЖЕЖНИКУ ДОПОМОГЛИ!

Молодці, барвінчата! Всі вказали пожежнику правильну дорогу до пожежі — і він швидко її загасив. Пожежник серед учасників конкурсу провів розіграш своїх десяти призів. Отож цього разу конструктори "Лего" виграли:

великий — Наталка МАРЧЕНКО із Черкаської обл.;

середні — Ірина ШАШКО з Полтавської обл., Вала ШИШЛЯННИКОВА з Миколаївської обл., Зіна ЗАПОРОЖЕЦЬ із Кіровоградської обл.;

малі — Артур ВАСІЛЬЄВ з Одеської обл., Люда СТЕФАНИШИН із Тернопільської обл., Софійка ГУБЕНІ зі Львівської обл., Ніна ПОЛЬОВА з Вінницької обл., Лариса ЛИСОГОР з Чернігівської обл., Віка БАБЕНКО з Криму.

КОНСТРУКТОРИ МАШИН

Найкращими знавцями машин ("Барвінок", № 8) виявилися і нагороджуються конструкторами "Лего":

великим — Віталій і Максим ГОНЧАРОВИ з Київської обл.,

середніми — Вероніка ГРЕЧКА з Полтавської обл., Тарас ГОНЧАР із Кіровоградської обл.,

малими — Сергій ДРОЗДОВ із Вінницької обл., Борис БЕЗКОРОВАЙНИЙ з Тернопільської обл., Оля ТЕРЕЩЕНКО з Полтавської обл., Катруся ЯНІШИНА з Хмельницької обл., Вікторія НЕСТЕРОВА з Черкаської обл., Максим ДАЦЮК із Житомирської обл., Андрій АЛЕКСЄЄНКО з м. Запоріжжя.



УВАГА!

ЛЕЛЕКА ПРОВІДИТЬ ФУТБОЛЬНИЙ КОНКУРС!

Наш конкурс закінчується. Масте, барвінчата, відповісти на останні запитання футбольного конкурсу:

1. Футбольні асоціації яких країн є членами Міжнародної ради футбольних асоціацій?

2. Хто головний тренер Національної збірної України з футболу?

3. Яке місце здобула молодіжна збірна України з футболу на чемпіонаті Європи у Німеччині?

Покавайтеся написати мені правильні відповіді — щоб я міг якнайшвидше визначити переможців мого конкурсу і вручити їм призи.

ЛЕЛЕКА,
талісман збірних України з футболу.





А з якого саме міста надійшов лист від Гриця та Яся, спробуйте відгадати. Допоможуть вам веселі підказки.

Деякі вулички в цьому місті носять ім'я "Постривай, дай пройти!". Бо такі вузьенькі, що перехожі повертаються боком, щоб розминутися одне з одним. Його мешканці спокійнісінько кепкують із себе — це не вимагає грошей. Вони дуже ощадливі. До кожного яйця прилаштовують краник — щоб виточувати стільки, скільки треба. Не використовувати ж ціле яйце! На ніч зупиняють годинник, щоб не зношувалися його деталі. Дерев'яні стружки не викидають, а віддають коневі. Йому одягають зелені окуляри, може, кінь подумає, що то трава.

ВУЛИЦЯ "ПОСТРИВАЙ, ДАЙ ПРОЙТИ!"

Навіть іменини вони вирішили святкувати всі в один день — 29 лютого. Такий день буває раз на чотири роки, і до того ж ніхто ні до кого не прийде в гості — адже у всіх іменини. *Напевне, вже здогадалися, де загостювалися Гриць та Ясь. Так, у Габрово, у Болгарії. А тепер отримуйте від них жарти про габровців.*

Надійшов до редакції товстий великий конверт зі зворотною адресою: вулиця "Постривай, дай пройти!", № 13. Відправники: Гриць Всезнайло та Ясь Всеvmійло. Усі в редакції подумали: знову щось вигадали господарі "Веселого коша", славні козарлюги. А виявляється, нічого не вигадали. Просто зібрали цілу колекцію жартів в одному місті й надіслали їх вам, барвінчата-сміхотунчики.

72

Двоє габровців купили собі кепки. Тільки вийшли з магазину — почався дощ. Постояли, подумали, раптом помінялися кепками і пішли під дощ — чужої кепки не шкода!



Маленький габровець запитав у продавця бубликів:
— Скільки коштує дірка від бублика?
— Ніскільки.
— Тоді виберіть мені бублик із найбільшою діркою!

Тренер футбольної команди — воротареві:
— Бережи сітку, інакше вирахую її вартість із твоєї зарплати!



Учитель розповідає учням про властивості металів:
— Я опушу золоту монету в кислоту. Чи розчиниться вона?
— Ні, — відповів один учень.
— Чому?
— Якби вона могла розчинитися, ви б нізащо не опустили її в кислоту.



Маленький габровець прийшов у гості до тітки.
— Підстав долоню, я тобі горіхів насиплю, — каже вона.
— Насипте краще татові.
— Хіба ти не любиш горіхів?
— Люблю, але в тата долоня більша.



Зібралися мешканці різних міст і почали вихвалити кожен своє. Сперечалися, сперечалися, чисмісто краще, але так і не визначили. Домовилися за кілька днів зібратися знову і принести страву, якою славиться місто. Так і зробили: одні принесли рибу, другі — ковбасу, треті — паляницю... А габровець... привів свого брата, щоб і той поласував тими стравами.

— Мамо, можна мені вийти у двір і погратися з Петром?
— Ні, він поганий хлопчик.
— Тоді можна я вийду і поб'ю його?



Габровець найняв двох школярів рвати черешні в саду. Вечері одному з них він заплатив менше.
— Чому? — невдоволено запитав той.
— Бо твій напарник увесь час наспівував якусь пісню, а ти мовчав.



— Тату, вибиваючи килим, я знайшов монетку. Що робити?
— Продовжуй вибивати ще сильніше!

До габровців приїхав гість. На сніданок йому зварили яйце. Маленький син господарки не відводить від того яйця погляду.
— Не дивися так, — зауважує йому мати. — Дядечко не буйвол, щоб зїсти все яйце — дістанеться і тобі.



Один учень не прийшов до школи. Наступного дня він пояснив учителю:
— Не було в чому прийти — мама випрала штани.
За кілька днів він знову не з'явився на уроки.
— Що ж цього разу тобі завадило прийти до школи? — запитав учитель.
— Я вранці пішов до школи, але, проходячи мимо вашого двору, побачив, що на вірьовці сушаться ваші брюки...

СТРИВАЙ, !!", № 13

— Тату, мені наснилося, що ти купив мені маленьку шоколадку.
— Будеш слухатися, то тобі насниться, що я купив тобі велику шоколадку!



Художник
В. ДУНАЄВА

Кондуктор запитус у хлопчика:
— Ти в якому класі вчишся?
— У третьому.
— А скільки тобі років?
— П'ять, — відповів малий габровець, щоб у нього не вимагали квиток.



Любий маленький татагу!

У тебе є чудовий друг – «Барвінок». Напевно, ти мрієш, щоб у твоїх батьків теж був такий друг і порадник, який би став у пригоді й тобі. Друг, який навчив би твоїх тата і маму краще розуміти тебе, і допоміг би зміцнити вашу дружбу!

**КОЖНА РОДИНА
ОТРИМАЄ
в подарунок**

ліцензовані компакт-диски з чудовими мелодіями для дітей від фірми **(JRC)**

Для отримання подарунка надішліть копію передплатного абонементу

з відбитком касового апарата та копію квитанції про оплату за адресою:

02147, Київ-147, а/с 140

**ТАКИМ РОДИННИМ ДРУГОМ МОЖЕ
СТАТИ ЖУРНАЛ «МИР СЕМЬИ»**

**НАГАДАЙ МАТУСІ І ТАТОВІ,
ЩО ІДЕ ПЕРЕДПЛАТА на
ЖУРНАЛ ПРАКТИЧНИХ
ПОРАД ДЛЯ БАТЬКІВ
«МИР СЕМЬИ»**

**Передплатний індекс
журналу «МИР СЕМЬИ»**

22941



Ц

е було ще тоді, коли все живе на землі розмовляло. Якось хвалилися птахи перелітні братам своїм, на рідній землі зимуючим, як добре їм у Вирії живеться. Сам Велес-бог із щедрої десниці золотої пшениці їм уволю насилає.

Зажурилися птахи зимуючі, запечалилися, бо мало хто з них весноньку зустрічає, — у снігах від безхліб'я замерзає. Зібралися на раду — як бути? Як про себе Велесу нагадати? Кого посланцем послати? Ворона чорного-моторного?

— Та я і взимку поживи вдосталь маю, — закаркав той, засміявся, заглузував.

Опустили птахи голови. Тут і викликався горобець-молодець. Але птахи ще більше засмутились. Хто ж не знає, який з горобця літун? Перемайне з вербини на вербину й відхекується годину. Коли це до їхньої ради жайвір пристає, голос дзвінкий подає:

— За добре діло, брате, взявся! Лети-лети-лети! Тільки осені почекай. Та й проси якого-небудь гусака, щоб на своє крило взяв. Бо як гелготуни на море безкрає ночувати сідають, ми у них на спинах відпочиваємо, світанку чекаємо, щоб і далі вкупі мандрувати.

Діждався горобейко осені та й просить ся в гусячу ватагу. Ще й часини не пролетів, а вже крилечка натрудив, почав відставати, назад позирати. Тут і гелготить йому гусак-вожак:

— Ти до кісточки білої крила стирай, а від задуманого не відступай! Бо велике це діло — за громаду себе віддати! Будемо тебе по черзі на спину брати. Долетимо!

Чи добре горобейку у Вирії зимувалося, чи зле — ніхто не відає. Тільки вернувся він навесні у рідний край, маленьку зернинку в дзьобі тримаючи. Посіяли її гуртом. Крилечками поливали, доглядали. Ось і зіп'ялася вона деревцем.



Іван
ПРОСЯНИК

Боз гар

Заквітувало воно. Ягідками пізньоосінніми, живлючими для пташини зимуючої, вкрилося. А що горобейко його приніс із Вирію — горобиною назвали.

Якщо хочете, барвінчата, щоб ваш рід згадував вас аж 200 літ, посадить на своїм подвір'ї горобину. Саме стільки років даруватиме це дерево цілющі ягоди. А в них багато сахарози, фруктози, глюкози, янтарної, яблучної, винної кислот, вітаміни С, К, Е, Р. Сирий горобиний сік, підсолоджений медом, — не лише ласощі, а й справжній еліксир здоров'я. Його вживають по чверті склянки тричі на день при авітамінізмі, як кровоспинний, антисептичний, сечогінний засіб. А також при захворюваннях серця, печінки, поганому виділенні жовчі, зниженій кислотності шлункового соку. Він зменшує кількість холестерину в крові, його бажано вживати при ожирінні, ревматизмі.

Та не хапайте притьма відерце і не біжить горобину скубти! Зачекайте перших приморозків.



Китайське яблуко

По них смак ягід значно поліпшиться. Отоді й навіть горобейкової ягоди доволі. Найперше — для полівітамінного чаю на всю зиму. А для цього до горобини додайте ягід шипшини й глоду. Назбирайте їх, розстеліть тонким шаром на добре провітрюваному горіщі, через два тижні підсушіть ще й у духовці (щоб краще зберігалися). Коли ж захурделить на вулиці зима, беріть кожної ягоди по столовій ложці на три склянки окропу, кип'ятіть на слабкому полум'ї 5—7 хвилин. Хай постоїть годину. Підсолодіть медом і пийте по склянці тричі на день. Можна ягоди залити крутим окропом на цілу ніч у термосі. І після того ніякий грип вам не страшний, бо свою імунну систему ви зміцнили.

А каротину, щоб ви знали, в горобині більше, ніж у деяких сортах моркви. Каротин у нас "відповідає" за гостроту пам'яті, пильність зору, бойовий і веселий стукіт серця, нормальну

роботу печінки та нирок, чистоту судин. І, безперечно, є в горобині й пектини — речовини, що виводять з організму радіацію.

Ягоди горобини на зиму можна заквасити, як звичайні яблука. Або розтерти навпіл із цукром — гарна начинка для пирогів. А щоб отримати багатирський скіфський напій, три склянки перебраної і промитої горобини в трилітровій банці залийте підсолодженою медом кип'яченою водою. Дайте тиждень настоятися. П'ючи цей напій, відчуєте себе справжнім скіфом. Саме такою настоянкою — це описує давньоримський поет-мандрівник Вергілій — частували його наші давні предки. І самі залюбки вживали.

Можна приготувати і такий цілющий напій: змішати 1 склянку горобинового соку, 1 — яблучного, 3 — бурякового та 6 столових ложок цукру. Вживають його холодним. Горобина багата на йод, яблука — на марганець, буряк — на залізо. А разом вони захистять вас від страшної хвороби — зобу. Мамі такий напій допоможе залишитися стрункою і рум'яною, татові — позбавитися зайвих кілограмів, бабусі й дідусяві — поліпшити роботу серця, вивести

надлишок холестерину з крові.

З давніх-давен горобинними гілочками з листям перекладають восени фрукти, щоб вони добре зберігалися. Кладуть у відро з водою, щоб вона до ранку ставала чистою.

У горобини цілющі й квіти та молоде листя. З квітів запарюють чай при грипі та інших інфекційних захворюваннях. А листя допомагає при нирковокам'яній, жовчнокам'яній хворобах, при недугах печінки. Чотири ложки сухого листя заварюють у трьох склянках окропу. Вживають по одній склянці тричі на день.

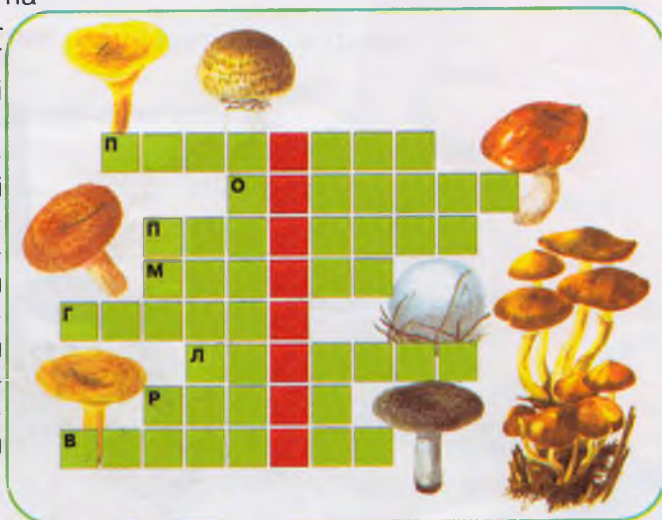
Ось таку рослину приніс горобейко з вирію.

КИТАЙСЬКЕ ЯБЛУКО

Кросворд

Це дерево дає до 300—500 солодких і соковитих плодів кулястої або овальної форми. А в них є вітаміни А, В, С. У перекладі з німецької мови назва цієї корисної смакоти означає "китайське яблуко". Що це таке, дізнається той, хто правильно впише в клітинки назви грибів. Знайте всім ім'я китайського яблука сховалося у затонованих вертикальних клітинках.

15



Художник
Ю. ПРАВДОХІНА

Н

аступного дня до мене в камеру посадили крадія. Справжнього!

— За що сидиш? — хрипким голосом поцікавився він.

Я розповів йому все як було. Крадій замислився. За мить сказав:

— Слухай, письменнику, чого ти руки бруднитимеш — голову йому рубатимеш? Давай я її просто поцуплю.

— Як же ти вкрадеш голову у живого Дракона?

— Ти й оком не встигнеш моргнути!

І я погодився.

Уночі прийшов Дракон.

— Гей, письменнику, хто це тут з тобою?

— Крадій.

— Крадій? Ну хай сидить.

— Що це означає: хай сидить?! — обурився крадій.

— Це означає: не можеш красти — сиди і вчися!

— Це я не вмю красти?!

Я й оком не встиг моргнути, як Дракон уже стояв без голови.

— Отож-бо, — сказав крадій, — уміємо!

— А що тепер Дракон без голови робитиме? — занепокоївся я.

— А що хоче, те нехай і робить.

— Хлопці, — сказала вкрадена голова Дракона з кишені крадієвих штанів, — поставте голову на місце. А я ваше бажання виконаю!

— Обдурить, —

упевнено сказав крадій.

— Слово честі, не обдурю.

— Гарзд, подивимося. Вранці. Ранок вечора мудріший. А зараз спатимемо.

Уранці прийшов вартовий.

— Що це у вас за штукенція стоїть за вікном? — запитав він.

Юрій
НІКІТІНСЬКИЙ



Тригуда з драконом*

— Це Дракон, — відповіли ми.

— Ви мене, будь ласка, не обманюйте. Коли мене обманюють, я дуже засмучуюся. Де це бачено, щоб Дракони під в'язницями без голів стояли?

— Ніде, — погодилися ми.

— Ну?

— Це особливий випадок, — сказав я. — Дракон прийшов до мене, щоб я відрубав йому голову. А крадій цю голову вкрав, щоб уникнути кровопролиття.

— Гуманно, — погодився вартовий. — А що ви тепер з нею робитимете?

— Ми ще не вирішили.

— Тоді думайте. Тільки сніданок я Дракону не дам, він у мене в списках не зазначений!

Після сніданку ми поставили голову Дракона на стіл, і я сказав:

— Ось що, голо-



* Закінчення.

Початок у № 10, 2000 р.



во. Зараз ми з тобою будемо домовлятися.

— Починаймо, — зраділа вона.

— Не перебивай!.. Ти зробиш так, щоб нас випустили із в'язниці. Це перше. І друге: ти ніколи більше не чіплятимешся до мене. І до того ж перестанеш їсти людей.

— Я ж помру від голоду!

— Їстимеш рослини.

— Ні, я не згодна, — сказала голова.

— Тоді залишайся у в'язниці навіки.

Голова Дракона задумалася, наморщивши чоло. Через хвилику сказала:

— Гарзд, домовилися.



* * *

Так закінчилася наша пригода. Я написав про неї ось цю книжку. Дракон став трав'яним і пасеться у мене під вікном. Крадій працює у цирку: за гроші краде і повертає глядацькі голови. І всі задоволені.



СКІЛЬКИ ВАЖИТЬ АВТОГРАФ?

Віват, віват! Мудренькі будемо!

Я, король славнозвісної країни Мудрагелії Мудрило Перший і Останній, радий знову зустрітися з вами, барвінчата-мудрагельки. У мене до вас є ділова пропозиція: допоможіть моєму сусідові Рдумортиху створити музей. Але про все по порядку.

Почали у мене олівці зникати — щодня то один, то два. За тиждень довелося до крамниці йти — жодного не лишилося. Нові олівці я поприв'язував мотузками до столу. І став пильнувати злодія. Ним виявилася... ворона, Рдумортихова приятелька. Я — до нього, і справді: лежать мої олівці в окремій коробочці з написом "Олівці Мудрила для автографів".

— Не сварися на мене, Мудриле, — Рдумортих не дав і слова вимовити, — навпаки, маши дякувати мені. Твої олівці стали першим експонатом у моєму музеї автографів. Твоїми олівцями користуватимуться зірки естради, відомі спортсмени, артисти... А ти шкодуєш для такої важливої справи десяток олівців!

— Але ж ти вчинив нечесно! — обурився я. — Повівся, як злодій.

— Це не я, а ворона.

— Ти її навчив!

— Краще, Мудриле, залиш для мого музею автограф, — примирливо мовив Рдумортих.

Я погодився і написав таке:

"Як цукнеш, так і відцукнетесь."

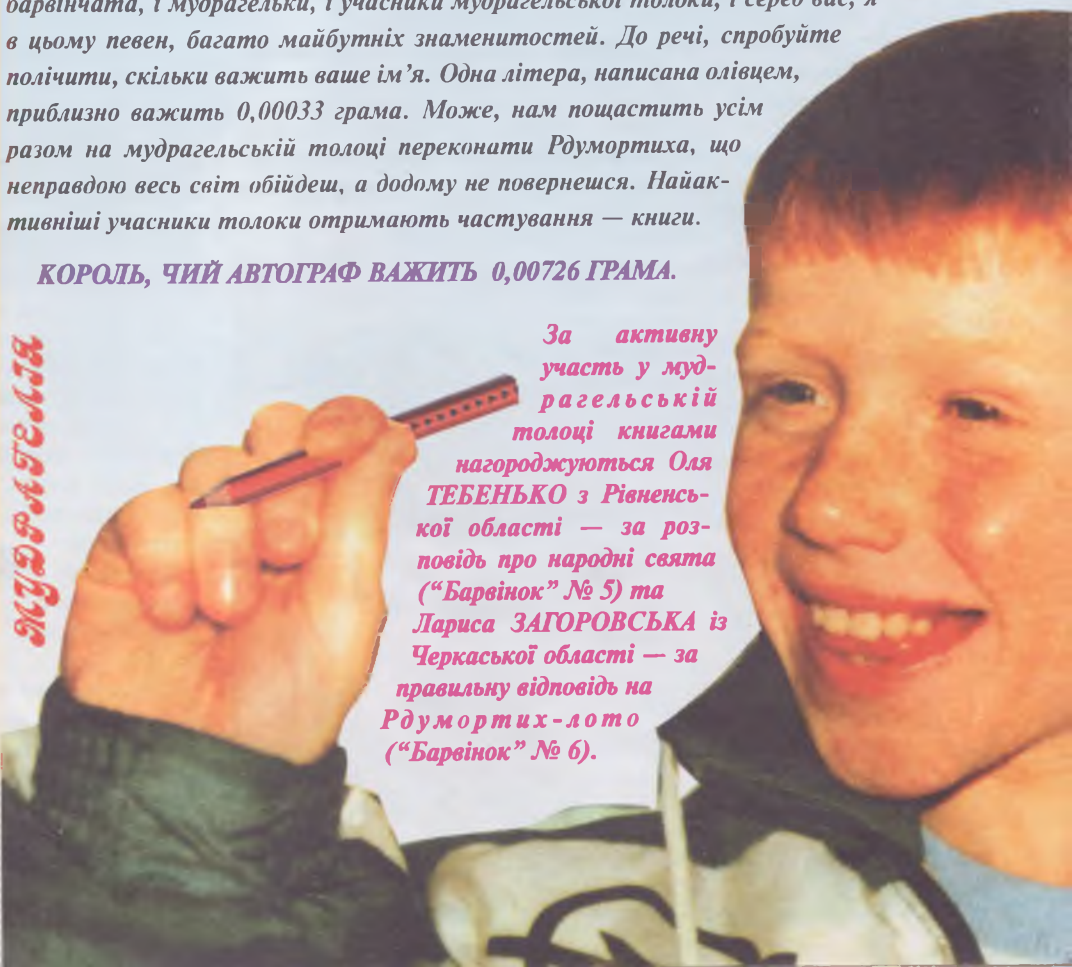
Мудрило Перший і Останній".

Залишив я ті олівці Рдумортихові. І ось про що подумав. Спробуйте, барвінчата, знайти і написати Рдумортихові прислів'я і приказки про чесність. А ще наприкінці листа неодмінно олівцем напишіть своє ім'я. Ваші автографи "оселяться" в його музеї — адже ви теж неабиякі люди: і барвінчата, і мудрагельки, і учасники мудрагельської толоки, і серед вас, я в цьому певен, багато майбутніх знаменитостей. До речі, спробуйте полічити, скільки важить ваше ім'я. Одна літера, написана олівцем, приблизно важить 0,00033 грама. Може, нам пощастить усім разом на мудрагельській толоці переконати Рдумортиха, що неправдою весь світ обійдеш, а додому не повернешся. Найактивніші учасники толоки отримають частування — книги.

КОРОЛЬ, ЧИЙ АВТОГРАФ ВАЖИТЬ 0,00726 ГРАМА.

ВІДПОВІДЬ

За активну участь у мудрагельській толоці книгами нагороджуються Оля **ТЕБЕНЬКО** з Рівненської області — за розповідь про народні свята ("Барвінок" № 5) та Лариса **ЗАГОРОВСЬКА** із Черкаської області — за правильну відповідь на Рдумортих-лото ("Барвінок" № 6).



ЯКІ ВИ БАТЬКИ?

Тест



Барвінчатко! “Барвінок” дуже хоче, щоб твої стосунки з батьками були якнайкращими. Запропонуй їм ось цей тест. І не ображайся на них, якщо він виявить якісь негаразди у твоєму вихованні. Спробуй поглянути на себе збоку — критично оціни свою поведінку, вчинки. А потім разом із мамою і татом порадьтеся, що слід змінити у ваших взаєминах, щоб ти міг з гордістю всім сказати: “У мене класні батьки!”

Шановні батьки! Виберіть ті фрази, які ви найчастіше вживаєте при спілкуванні з дітьми. Може, цей тест допоможе вам стати ще кращими батьками?

- | | |
|---|---|
| 1. Скільки разів тобі повторювати! (2) | 9. Ну що за друзі в тебе?! (2) |
| 2. Порадь мені, будь ласка. (1) | 10. І про що ти думаєш?.. (2) |
| 3. Не знаю, що б я без тебе робила! (1) | 11. Який ти у мене розумник! (1) |
| 4. І в кого ти вдався?! (2) | 12. А ти як вважаєш, дочечко (синочку)? (1) |
| 5. Які в тебе чудові друзі! (1) | 13. У всіх діти як діти, а ти... (2) |
| 6. Ну на кого ти схожий! (2) | 14. Який ти у мене тямущий! (1) |
| 7. Я у твої роки!.. (2) | |
| 8. Ти моя опора і підмога. (1) | |

Якщо ви набрали

7—8 балів. Ви живете з дитиною душа в душу. Ваша доня (син) поважає вас, любить. Ваші стосунки допомагають дитині зростати щасливою, сприяють становленню її особистості.

9—10 балів. Ваша дитина поважає вас, але не завжди відверта з вами. А все через вашу непослідовність у стосунках з нею. На її розвиток впливають випадкові обставини.

11—12 балів. Будьте уважніші до дитини, частіше спілкуйтеся з нею, цікавтеся її справами. Вона поважає вас, але їй потрібен не лише ваш авторитет, а й любов. Інакше розвиток вашої дитини залежатиме від випадковостей, а не від вас.

13—14 балів. Напевне, ви й самі відчуваєте, що робите щось не так. Між вами і дитиною виникла недовіра. Зважте на це — більше часу, уваги приділяйте синові чи доні, прислухайтеся до них, враховуйте їхню думку.

А ті батьки, які постійно не-редувачуть журналі, уявлялися в тому, зуміли, а й спок Білльє стамостійно. По-том читати, відчувати, виконувати складні завдання.

НЯВ-СПОРТКА



Няв-гав-цвірінь-привіт, барвінчатка! Я, кіт Мотя, на прізвисько Балакучий, намагаюся свої обіцянки виконувати. Обіцяв вам метеликів не ловити — не ловлю і навіть не дивлюся на них (де їх восени побачиш?).

І “Няв-сторінку” вже приготував — читайте і запам’ятовуйте, які ми, коти, є.

МАЛЕЖЬКІ ПИТРИ

Домашні коти — нащадки дикого нубійського kota, який колись жив у Північній Африці. Його приручили єгиптяни ще п’ять тисяч років тому. Кіт там вважався священною твариною. Хто наважувся вбити його, того страчували. Господарі померлого kota ходили в жалобі, на честь котів будували храми, до їх зображення приносили пожертви.

А в Європі про “маленького тигра” довго не знали. Там мишей ловили вужі і ласиці. Лише згодом у найбагатших городян з’явилися єгипетські тваринки.

КОТИ, ЯК І ЖИРАФУ...

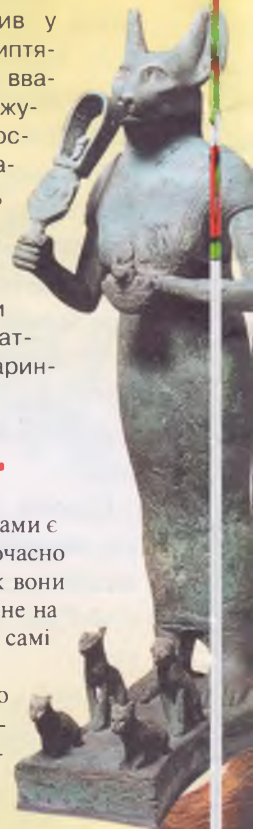
Не дивуйтеся, у котів із жирафами і верблюдами є спільна риса — вони “однохідці”. Тобто одночасно піднімають праві лапи, а потім ліві. До того ж вони єдині з-поміж тварин при ходінні спираються не на подушечки лапок, а на кігтики. Придивіться — самі переконаєтесь.

До речі, характер пухнастого дива певною мірою залежить від кольору хутра. Чорні кицьки — нервові, чутливі, цікаві, дуже люблять ласку. Чорні з білим — легко звикають до господаря, особливо до дітей. Смугасті — замкнуті, понад усе цінують волю і незалежність. Руді та руді з білим — люблять спокій і домашній затишок. Білі — вередливі, нервові, вразливі, дивакуваті.

Очі kota у темряві бачать у шість разів краще за людські, а вуха чують навіть такі звуки, які людям видаються мертвою тишею.

Коти бояться води, хоча й полюбляють рибку. А в Туреччині в озері Ван живуть красиві білі коти. Так-так, вони живуть у воді і навіть сплять у ній.

Довгожителем серед котів є тридцятидворічний Дідусь (з Америки). Його вік відповідає 160 рокам людського життя. Австралійський кіт Хіммі потрапив до “Книги рекордів Гіннеса”, бо важив більше 21 кілограма.



БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

СЛОВЖИЧОК "КОЖЯЧОЇ" МОВИ

Піднятий вертикально хвіст — задоволення.

Підготувала Лілія ПРИЛЬ, студентка Міжнародного інституту лінгвістики і права.



СЕКРЕТИ ДРУЖБИ

На нашій планеті живе близько 400 мільйонів домашніх котів. Учені стверджують, що людина, котра вдома має кицьку, "залицяється" до неї більше, ніж до близької людини — від 30 до 120 хвилин на день. А та у свою чергу віддячує відданістю господареві й дому. Був випадок, коли кіт, залишений на місці відпочинку, повернувся додому, подолавши 2400 кілометрів. І водночас коти звикли "гуляти самі по собі", важко піддаються дресируванню.

Якщо вам закортить навчити свою кицьку виконувати ваші накази, тренуйте її натщесерце. Для заохочування беріть маленькі

точки м'яса. І ні в якому разі не бийте — досить підвищити голос.

У вашої кицьки є своє місце, чистий посуд для їжі й води? Стежте за тим, щоб у мисочці була завжди свіжа вода. Годуйте її в одному місці і в певний час — так уникнете її звички просити їжу зі столу.

З кошеним треба гратися кілька разів, а з дорослим котом — щонайменше раз у день. Ім'я краще вибирати коротке, щоб кошеня якнайшвидше привчилося реагувати на нього.

Кіт треться об ногу — просить ласки, показує свою любов і відданість.

Вуха стоять вертикально — цікавість.

Притиснуті до голови вуха — підготовка до нападу.

Шипіння — готується до оборони, повідомляє про ворога.

Голосно шкребе кігтями — хоче привернути до себе увагу.

Вигнута спина — роздратування, залякування противника, готовність до оборони.



79



МАЙДАН ПУСТУНІВ

Марія ПОНОМАРЕНКО
БАРИЛЬЦЕ МЕДУ

Через поле,
Через ліс
Слон барильце
Меду ніс.
Для синопка,
Для мізинця
Ніс солодкого
Гостинця.
Бо маленьке
Слоненя
Любить пити
Чай щодня!



Дерево всесвітньої забави

УЗВІЗ КМІТЛИВИХ



Наприкінці XVIII століття вийшла книга під назвою "Не подобається — не слухай, а брехати не завжай". Як ця книжка називається нині? (Більшість із вас її читали).

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Галина ПЛОХАТНЮК

МЕТАГРАМИ

Метаграми — це загадки, в яких слова відгадуються шляхом заміни в них однієї букви іншою.

З В вона літає,
хоча гарно не співає.
А як букву цю змінити —
королем її носити.

З Б — руденька це тваринка,
з Г — то дерева частинка.
А як І на О змінити,
нею можна все пошити.



20

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

Марк Твен був не лише письменником, а ще й винахідником. Що ж він винайшов? (Підказка — ним часто користуються журналісти).

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

ПРО ШЕСТИРІЧНИХ ШКОЛЯРИКІВ

Листопадове число журналу "Початкова школа" зацікавить усіх батьків, чий діти починають учитися. Переважну більшість його публікацій присвячено шестирічним школярикам, їхнім проблемам.

Матеріал "Моя вчителька і моя мама" допоможе мамам разом з педагогами виховувати своїх дітей. А новий базовий план стане у пригоді вчителям при складанні предметних планів на увесь рік.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ,

вміщені у № 10
Океани. Восьминіг. Дятла.
Меню: 1. Борщ. 2. Вінегрет.
3. Завиванець. 4. Печеня.
5. Крученики. 6. Вареники.
7. Сосиски. 8. Хрін. 9. Узвар.
10. Морозиво.

Художник І. КАРПЕНКО

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

Без передплатної квитанції картка не грає.

Ім'я та прізвище, вік барвінчатка

Ім'я, прізвище, по батькові мамі чи тата

Адреса



БАРВІНКОВЕ ЛОТО

Барвінчатко! Вибери і закреси п'ять кружечків

СКІЛЬКИ ЦУКЕРОК?



Оленці на день народження мама подарувала піраміду з кулястих цукерок. Ними дівчинка пригощала своїх друзів. Увечері в коробці залишився тільки нижній шар цукерок. Скільки цукерок з'їли гості?

ВПИШИ СЛОВА

Спробуй вписати слова ЛАК, КОНВЕРТ, АКУЛА, ЛІТАК, ВЕРТОЛІТ, КУЛАК у ці клітинки так, щоб у кожній клітинці була лише одна літера.



ХОЛМС І ВАТСОН

— Холмс! итилсим ончігол ясличван ив кя?
 — Ватсон! конівраб іланруж в идровсорк і иквологитурк юудагзор онїтсон я онратнемеле!
 Що запитав Ватсон і що відповів йому Холмс?



ПИРІГ

Цей смачний пиріг треба розділити на вісім рівних частин трьома прямими розрізами.

ХИТРА ЗАДАЧА



Спробуй помістити дві кулі так, щоб суми чотирьох чисел у кожному ряду були однакові.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 10

Скільки голів? Дев'ять голів: першого дня — три, другого — два, третього — чотири.
 Де вони живуть? Житомир, Львів, Ужгород, Рівне.
 Помічник математиків. 1. Берет. 2. Старт. 3. Сухар. 4. Осінь. 5. Човен. 6. Банка. 7. Спица. 8. Пацюк. 9. Віяло. Рахівниця.

ДУЖЕ ДОВГА ТУСТЯЖЬ

1. Дуже гучний музичний інструмент.
2. Дуже велика рогата тварина.
3. Дуже велика розумна мавпа.
4. Дуже велика зла риба.
5. Дуже дорогий заморський фрукт.
6. Дуже ногата тварина.
7. Дуже холодний материк.
8. Дуже засекречена професія.
9. Дуже великий кіт.

10. Дуже розумна машина.
11. Дуже рогатий вид транспорту.
12. Дуже вусата риба.
13. Дуже смачні ласощі.
14. Дуже погана оцінка.
15. Дуже галасливий базар.
16. Дуже морський рак.
17. Дуже цікавий журнал.
18. Дуже кусюча трава.



Художник М. ПАРАЦЕНКО

21

ВІСНИК ШКОЛИ

ВІСНИК ШКОЛИ

КОСТИК УЧИТЕЛЮЄ

оздивившись Костикову книжку, Сергійко сказав:

— Не розумію, як це нам допоможе.

— Ходімо до мене додому, я вам поясню. Тільки виконуйте все, що я накажу, бо інакше так і залишитеся двієчниками.

Так Костик почав учителювати. Спочатку він наказав хлопцям сісти за стіл так, як вони завжди сидять. Коли Сергійко заліз на стілець із ногами, а Владик низько нахилився над зошитом, Костик сказав:

— Владика, скоро ти писатимеш носом. А ти, Сергію, не футбол по телику дивишся. Сядьте правильно. І ручки тримайте як слід.

Хлоп-
чи-
кам

здалося, що правильно сидіти і тримати ручку страшенно незручно, але вони терпіли.

— А тепер позмагаємося, хто з вас швидше напише цифру "5". Тільки зачекайте хвилинку. — Костик чиркнув сірником, щось прошепотів джинові і показав йому книжку.

— На старт! Увага! Почали! Сергійко на мить замислився і почав писати п'ятірку знизу. Але в нього нічого не виходило: папір залишався чистим.

Владик тим часом почав писати цифру згори, починаючи з хвостика. І отримав той самий результат.

Хвилини зо дві хлопці марно прововтузилися, а тоді здалися.

— Ми так не граємо, — сказали вони. — Ви з джи-

ном щось начаклували, тому в нас і не виходить.

Костик усміхнувся:

— Чари тут ні до чого. Вони тільки заважають вам писати неправильно. Доведеться учитися заново. Наприклад, для того, щоб написати п'ятірку, спочатку треба написати паличку, потім півколо, а

Антон АЛАТОН
(для друзів — Алатошка)



Можливо Легше



— І в школі також? — пере-
лякалися хлопчики.

— А ви як думали?

Через п'ятнадцять хвилин
напруженої праці першим не
витримав Сергійко. Він ки-
нув ручку:

— Для таких випадків існу-
ють спеціальні вправи, —
повчально сказав Костик. —
Бачите, ось вони намальо-
вані. *(Учись бути здоровим:
стор. 138—139 “кицька”,
“тюльпан”, “віяло”;* для очей —
стор. 140—141: 1, 4, 5).

— Навіщо ті вправи, і так
усе болить!

— Болить від напру-
ження і нерухо-

Хлопці розім'ялися і
справді відчули полегшен-
ня.

— На сьогодні досить, —
нарешті змиловився Ко-
стик. — Ходімо надвір, м'яча
поганяємо.

*Барвінчатко! Роби по одній з
цих вправ кожні 15—20 хвилин
занять, і ти побачиш, що паль-
чики невтомно писатимуть, а
очі збережуть гострий зір.*

23



— Не можу більше, рука
затерпла.

— У мене теж, та ще й очі
болять, — підтримав Вла-
дик.

м о г о
сидіння. Це так само, як
солдат на варті. Він більше
стомлюється, ніж у поході.
Отож не скигліть, а робіть.



Художник
В. БАРИБА

Вікторина

1. Запропонуй свої вправи для рук і очей.
2. А тепер, барвінчатко-першокласнику, перевіримо, як добре ти навчився писати. На окремому аркуші паперу напиши літери українського алфавіту і цифри від одного до десяти. Якщо твоя робота буде найкращою, отримаєш звання магістра каліграфії і приз від Алатошки.



УВАГА! журналю!

Барвінчатко!
Візьми участь
у конкурсі і виграй
приз від «Лего»
і «Барвінку».

Якого розміру справжнє футбольне поле?

- A: 5 x 13 м.
- B: 100 x 64 м.
- C: 250 x 500 м.

Якого розміру справжнє футбольне поле. А, В,
чи С? (правильну відповідь обведи)

Ім'я та прізвище _____

Адреса _____

Вік _____

Щоб не псувати журнал, купон намалюй
на окремому аркуші паперу.

На обкладинці малюнок І. СУЛИМИ

ISSN 0132-5930

«Барвінок» – всеукраїнський журнал для
молодших школярів. Видається українською
мовою. Заснований у 1928 році.

Засновник і видавець: редакція журналу
«Барвінок». Свідоцтво КВ № 770, 28.06.94 р.

Головний редактор Василь ВОРОНОВИЧ

Відповідальний секретар Людмила КОЗІЙ

Редактор відділу літератури Світлана ПРУДНИК

Художній редактор Олександр БАСС

Коректор Світлана ГАЙДУК

Комп'ютерна верстка Віталія Новікова

Адреса редакції: 04119, м. Київ,
вул. Дегтярівська, 38–44. Тел. 211-04-98.

Тираж 33375 прим. Зам. 0-73

E-mail: barvinok@info.kiev.ua

Друк – поліграфкомбінат «Україна»

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Журнал надходить до вас за пільговим
поштовим тарифом завдяки сприянню
ДП «ПРЕСА», його директора
ГЕРАСИМЕНКА Валерія Вікторовича.

А що про «Барвінок» думаєш ТИ? Чи цікаві тобі його
казки, оповідання, конкурси, чи знадобилися у школі твори на
вкладці? Чи отримуватимеш його у наступному році (передла-
пта закінчується до 1 грудня)?
Чи порадиш його у класі друзям, знаючи, що вже з січня 2001 р.
у ньому з'явиться більше розповідей про найцікавіше у світі, нові
сторінки, зокрема про комп'ютер, інтернет, комп'ютерні ігри,
ще більше пригод, конкурсів і більше великих призів?



НОВИЙ ЮРІЙ ЮРЧЕНКО

Фа-соль-привіт, барвінчатка!

Я вже не раз розповідав вам про
те, що зірками випадково не ста-
ють. Наведу ще один приклад.
Всім відомий Юрій Юрченко,
щоб досягти зоряних висот на
естраді, наполегливо трудив-
ся з дитинства. У другому
класі він уже співав в ан-
самблі. Бачачи такий потяг
сина до музики, батьки
віддали його до музичної
школи – вчитися грати на ба-
яні. І хоча це сталося, коли
Юрій навчався вже у п'ятому
класі, однак справі не зашко-
дило. Юрій екстерном склав
іспити і так само, раніше від усіх,
закінчив середню школу. І лише
на п'ятірки! Потім були перші пере-
моги на музичних фестивалях і робо-
та в «Території А».

Нині Юрій працює у продюсерському
центрі «З ранку до ночі» Олександра Пономарьова і пише нові
пісні з «живими» музикантами. Одну з пісень ви, мабуть, уже чу-
ли й бачили кліп. Називається вона «До наступної весни». Не-
вдовзі з'явиться і новий альбом нового Юрія Юрченка.

Ваш КАМЕРТОНЧИК

ЗОРЯНИЙ КЛУБ